

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 2.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 krajc. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313.

Po listih pobrane novice.

Dr. Kljun govori na Dunaji za adreso po volji ministrske večine in dokazuje, da slovenske skupščine prosijo nemških šol, da slovensko ljudstvo ne mara „Slovenije“ in da ne razume slovenskega jezika. Te dni je učen profesor zgodovine dokazal po starih spisih, da v dunajskem državnem zboru sedi unuk načelnika tistih 7 Švabov, ki so nekdanj mesec s sulico „šturmali“. — Ljubljanski konšt. župan dobi pri volitvi vse glasove razun tistih 43, s kterimi je bil izvoljen Lipold; vsled tega razglasi dr. Župan, da volitve ne sprejme. Med podobami na zadnjem sejmi je bila videti tudi lisica, kateri je grozdje prekislo. — Pajk odstopi od okrajnega poglavarstva ljubljanske okolice in gré k zemljišni komisiji, ktera bo presojevala zemljišča. Nekaj posestnikov je sklenilo, da bi se povišala vrednost njihovega posestva, saditi mnogo leskóvine. — Šindler se raznosi v državnem zboru nad Čehi in Slovani sploh ter pravi, da bi on českega oroslana (leva) v kratkem naučil po Iskrovih goslih „valcer“ plesati. Po celi česki deželi so jele uši kašljati. — Vogt se bliža Ljubljani, kjer bo v nemčurski kazini bral, da liberaluhi niso popačene opice kakor drugi ljudje, temveč popačene — žabe. Kasmacherjev pudelj pravi, da je po tem takem s svojim gospodom v rodu (žlahti). — V kratkem se prične konečna obravnava z Janjčani. Zagovornik zatožencev bo zahteval, da se skaže resnica, da se obravnava godí na Janjčah, ker so turnarji očitno izrekli, da se v mali dvorani ne dá dokazati, kako so iz Janjč tekli, tedaj bi sodniki ne mogli prevedeti velikosti hudodelstva. Priče so med drugimi tudi trije zajci, ktere so tekoči turnarji dohiteli. Gotovo je, da bodo hudodelniki ostro kaznovani. Stol, kterega je bil Šraj nad Mulejam razbil, je že popravljen in tudi Šraj se je ozdravil po napadu. Kedar bo konečna obravnava, se še ne vé. — Ljubljanski „sinovi boljših hiš“ se radujejo nad plesom neke plesalke. Strašna obupnost med kupci in krojači za ženstvo, ker bo, če se ta šega plesa vrine v gosposke kroge,

na pr. gospica, ktera je navadno potrebovala za svoje krilo 36 vatlov, porabila komaj 3—4 vatle. Nekdo, ki je bil pri prepadu Sodome in Gomore nazoč, nam je zagotovil, da se je že o tistem času tako plesalo.

Pogovori.

Jože. Nace! vgnani mi, s čem se nemškutarju slovenski jezik razveže?

Nace. Hm, jaz ne vem!

Jože. Čuj, kaj sem danes skusil.

Nace. Kaj neki?

Jože. Opoldne sem sedel pri mizi, bil sem ravno pri južini, kar nekdo na vrata potrka. „Notri“, velim jaz; ko izgovorim, se vrata odpró in popotnik stopi v hišo — vidi se, da je rokodelsk pomagač — in prosí me nemški milodara. Jaz ga prašam: „Ali ne znate slovenski?“ Odgovori mi: „Niks krajnarisch!“ Na to se malo posmejem in rečem, ker sem ravno klobaso imel pred sabo na krožniku: „Ko bi znali slovenski, bi Vam dal to klobaso“. Komaj popotnik to zasliši, stopi dva koraka bliže in reče slovenski: „Prosim, ako je Vaša volja, mi jo pa dajte!“ Dam mu jo zato, ker se je zavoljo klobase tako hitro slovenski govoriti naučil.

Nace. Dobra taka! Menim, da jih je mnogo, ki znajo precej slovenski, kedar vidijo klobaso.

Time. Kaj pomenijo sanje od Pajka?

Tone. Št. 1 (palico) ali pa št. 82 (Žabjek).

Jože. Si slišal, Jaka, da je pri volitvi v Idriji padel Župan skoz rešeto?

Jaka. Slišal sem. Naj bo vesel.

Jože. Kako to?

Jaka. Ker se mu ne bo treba bati, da bi mu poslali volilci nezaupnico.

„Župan“

žalostno-vesela, kolosalno-predrzna, resnobno-smešna šaloigra v 3 dejanjih, od katerih se pa le 1 igra, ker poslušalci od žalosti smeha popokajo.

Osebe:

Župan, privilegiran fabrikant inteligencije, konšt. general grozno armade; ima lase na zobéh.

Strežaj, mož z velikanskimi brkami, srdit od nog do glave, kateri bi najraje Slovence zobal.

Slovenski duh, strašna pošast, iz megle in dima.

Zbor 30 jogrov, na škrbcih in „špagi“, kateri kima, kedar ga poveljnik pocuka; v igri se ne vidi, ker ima ravno skrivno sejo.

Volilci, katerih bi moglo biti 106, pa ne pride ne eden.

1. prizor.

Župan (sam.)

Dolgo po lestvi že lazim,
Vedno se kviško potiskam;
Skoro na vrhu že vriskam,
Hitro pa v blato zagazim.
Tres', nehvaležni, predrzni se svet!
Preden odbila ti ura bo pet,
Sovražnik tepen bo po glavi,
In jaz že poslan'c po postavi. (Lajanje.)
Aha, poslan'c se mi bliža,
Znana njegova mi „viža“.
Vstopi! Pozdravljen!

2. prizor.

Prejšnji. Strežaj.

Strežaj. Sluga pripravljen (se prikloni)!

Župan. Če vesele prineseš mi novice!
Za-te tudi nekaj bo potice.
Zdaj le hitro se odpravi
In volilce mi pozdravi
Dobro z maslom jih namaži,
Dost' kulture jim pokaži,
S „fortsritsgajstom“ jih upijani,
Kakor bili naši vlani,
Ko so mene enoglasno
Stavili na stopnjo častno.

Strežaj. Po povelji se obnašal
Strogo bom; volilce prašal:
„Hoč' te klerikalci biti,
V sivo suknjo se zaviti?
Hoč' te, da se vam slovenski gode?
Noč' te jesti iz nemškutarske posode?
Ak si volite poslan'ca
Vi slovenskega zaspanca,
Bojte se Blattaga strel;
Dežman vas bo grozno klet,
Dežman, ki je, vaš po rodu,
Stopil zdaj k nemčurskem sodu?“ —
Je li všeč, vrlj veljak,
Dost' krepek vam govor tak?

Župan. Dobro! Le nekol' besed mi izpusti,
Niso vsakemu po gusti.
„Nemčur“, „nemškutar“ so izrazi
Neprijetni. Zdaj odlazi! (Strežaj odide.)
Čuditi se britki je osodi!
Dolgo me za nos že vodi.
Prvikrat, ko sem na volišče tekal,
Sem se, 'zvoljen že, neznano spekel.
Pokazal' neusmiljenci mi vrata,
Zapodili me ko tata.
Slabši se mi drugič je godilo.
Pri volitvi me poslanca je volilo
Glasov sedem. Primaruha,
Vroč'a mi je bla ta juha.

Glasov sedem! Pičla je ta mera,
Tolk' dobí jih vsaka Jera.
Če bi manjši bil, bi jokal,
Če močen, volilce spokal.
Kak nek to, da nas veljake
Zadevajo blamaže take!
Zdaj se bo očitno pokazalo,
Kaj v deželi za naprej vladalo:
Al proklet slovenski duh,
Al nemčursk' liberaluh.

3. prizor.

Župan, potem slovenski duh.

(*Župan* spi „fortsritšnopsa“ sit. Zadej se vidijo sanje: Dolga procesija blamaž v belih krilih, volih obrazov. Naprej koraka fortsritsgajst v beli rjuhi, za njim vrsté se glasovi, ktere je dobil v Novem mestu; stokaje koračijo memo in ga milo pogledujejo. Sledi jim Svetec kot angelj z golim mečem. — Druga vrsta šteje le 7 prav suhih glasov; rebra se jim še vidijo, usta se odperajo in zaperajo in slišati je glas enak tistemu, kakoršnega dela veter v dimniku; koščene roke nesejo vgasnjene baklje. — *Župan* stoka v sanjah in zdihuje; odprto oko strmi, plašno gleda zadnjo prikazen, vpré se v odhajajoče strahove, ko da bi pričakovalo zdaj velike množice. Grom in blisk, potem se privali velika ničlja (O) v podobi krogle iz žajfe, počí in — vsega je konec. *Župan* se zbudi, si mane oči in skoči po koncu; potem jame razsajati.)

O duh, ki rodilo te napredovanje,
So resnične li te moje sanje?
Videl sem prestale votle že strahove;
Čakajo mar zdaj blamaže mene nove?
Govori, velikanska ničlja kaj pomeni,
Vendar ne veljá prikazen meni?

(V zadnjem oboku zraste podoba meglena, z modro-rudečim plajščem ogrnjena. *Župan* se vstraši.)

Tebe klical nisem jaz, pošast prekleta,
Nikdar poslušal te ne bom;
Naj te vzame tresk in grom.
Naj ti glava puhla bode sneta.
Beži, spred oči se mi poberi,
Prej si vmazan plajšč operi.

Slov. duh. Č'mu se revca tak šopiriš,
Č'mu si usta svoje širiš!
Sanje tvoje so resnične —
— Sanje vselej so pravične —
Bliža se ti dan blamaže nove.
Videl si že večkrat dolge ti nosove;
Vendar take, kakor danes tebe čaka,
Ni dož'vela še blamaže nemčurska sraka.
Glej poslan'c, ki v Idrijo prijazno
Poslal si ga, pride s korbco — prazno.

(Duh se izkadí.)

Župan (osupnjen). Kaj prikazen govorila?

To je spet Slovencev sila,
Ki so nas iz Janjč podili,
Skoro hrbte nam nabili.
O grablje sto in stokrat mi proklete,
Kmalu boste 'z droga snete. (Trkanje.)
Kdo me moti?

4. prizor.

Prejšnji. Strežaj.

Strežaj. Vrnil sem se 'z težke poti.

Župan. Kaj opravil si, govori!

Strežaj. Vsi so nori!

Enoglasno vsi volili,
Kogar Slovenci so priporočili.
Vam ni nihče glasu dal.

Župan. Kaj si djal?

Nihče meni dal ni glasa?

Nihče, iz noben'ga „klasa“?

Kaj hudiča!

Ni bilo noben'ga briča?

Si pijan?

Strežaj.

Nikakor, pan!

Hitro me, poslanca, vsi so zapodili,

Komaj pete sem odnesel sili.

Kedar boste vnovič kandidirali,

Al drugače se blamirali,

Druz'ga si poslanca izvolite,

Mene pa pri mir' pustite. (Odide.)

Župan.

Šla je liberalna slava

Rakom žvižgat; po vod' plava

Naša moč, ker ljudstvo prosto

Vboga slepo dr. Costo;

Kakor žvižga Bleiweis, pleše,

Lovi le slovenske veše.

Boljše Pajk je videl čase,

Mož si vjel je tri vsaj glase,

Tri možé ima za sabo,

Jaz ne en'ga; to je slabo!

Da b' le en'ga mel, b' se bahal,

Na njem bi v kranjski zbor prijahal.

Kaj bom zboru svoj'mu rekel,

Ki se je tud' z mano spekel!

Naše slave skor je konc,

Boben naš pobit že lonc!

(Sramote zelen se skrjuje v velikansko pinjo in dolg frak in odteče. Iz zбора 30 jogrov se sliši strašen jok, tako, da se že zagrinjalo usmili revežev in pade.)

(Dalje o drugi volitvi za deželni zbor.)

Rešpehtarjova kuharica.

To so ldje zleht! Svet je ves ferderban in fovšlivost, je tako čez roko vzela, da še vboge kuharce ne šona. Komaj so moje pekantarce zvedle, da mi gospod rešpehtar med cajtam kaj šenkajo, pa so šle in so me zatožile, da hišo in familjo rešpehtarja po vseh gasah opravljam. Frava rešpehtarca so tem jezikan nagujeno uho šenkali in so me avscankali. Kaj čem? Štritat se ne morem ž njim in bi tudi nič ne nugal; pa sem aufkindala in zdaj sem per drugem gospodu, mislim, da je tud rešpehtar, ker ga vsi ceфриdna. Frava so scer

rešpehterajo. Tukej sem prov nekaj z glavo migal, k' sem se forštelala, menda so se bál, da b' me skervej kterkrat gospod rešpehtar ne kušnil; pa tega se ni bat, jest mam že sojga šoceljna, k' je belj golant, koker so meštacast gospod rešpehtar.

Ta rešpehtar so menda na bolj visoki stopnji koker prejšen, de s' glih nimajo tako velikga trebuha; pa jim bo že zrasel, ker nek pregovor prav: „S službo pride tud trebuh“.

Prec k sem dinst nastopila, sem slišala, k sem majhen firbena, da gospod rešpehtar mislijo se pustet izvolt za abortnarja al kal. To so menda tist možje, ki se v ta velkem cimru v redut za pet goldinarjev na dan štritajo. Poslal so eno potovko v Idrigo, men se zdi, da je bla tista Pepca, da b' za-nje govorila, in so ji obljubil eno cvančgarco, če bo dober opravla in pernesla eno korbo štim. Men so pa rekli, da naj napravim v nedeljo prov dober kosil.

Jest sem zaklala purmana, roštala in pekla pračo, ku-

hala najbolj fajn župo, k sem mislila, da bom dobila lep trinkelt. Pa jih je mende fratal; v nedeljo so bli strašno kisle vole, nič jim ni blo po žmaht, še purman jim ni šmekal. Rotala sem in rotala, kaj je uržah, da se rešpehtar tako kisko drže, pa nisem mogla gnit.

Drug dan sem prašala Pepco, k se je po ekstrakuc nazaj perpelala; korbca je bla prazna, ne ene štime niso dobil rešpehtar. To je pa res čudno! Že trikrat so skoz padli. Da je foljk vendar tako neuemen, da jih noče volt! Imajo pa že spet tist persmojèn Slobenerji roko v špil, k se jim ferdrisa, da so rešpehtar tako šacan od nemškutarjov in menda gvavtna peršona za tisto Bežmono, k' ima dva polcaja za ministronta.

Od tistga dne so gospod rešpehtar nekaj dol potolčen; šimfajo vse, kar jim le pride pred oči. Saj se je res za jezit! Vfremali so si že per žnidarji nov frak in močne hlače, da b' jih ne strgali tako hitro. Zdaj pa jim tandlar obeta za-nje komej pol tolk, koker so njih koštale; vse veselje je hin. Frava so tud nekaj slab gor položen in me zmiraj sekirajo.

Saj pravim, ko b' tih Slobenarjov ne blo, b' človek imel prov fletne cajte. Zmirej kakšno borufo naštimajo, povsod je ž njim ferdrus, nobenga ne pusté per gmah.

Dons so naš rešpehtar zbolel in morjo postljo vahtat. Dohtar je rekel, da jim ne bo prej boljš, preden dobé tistih 43 štim, ktere je en drug požrl. Tistih 7, ktere so gun dan dobil, so že pojedli, brez jest pa vendar ne morejo bit. En drug arcat pa je te majenge, da bi bolnem rešpehtarju pomagal le tist stol, k' je per peč' zraven dohtarja Kljunača. Moj Bog, pa mu ga privošite, da bo enkrat gmah, saj en stol ni kobila.

Da so ti Slobenerji tako fovšljivi in svojgovvtni!

Zaupnica dr. Kljunu.

Visoko sedeči gospod!

Vi ste naš fant! Tako smo se smejali, ko smo čuli, da ste se jeli potezati za ministersko večino, da bi bili smeha popokali, ko bi nas ne bilo škoda.

Vi ste mož, kakoršnega je svet pričakoval tisuč in tisuč let in ga je še le zdaj dočakal; takega ni bilo pred Vami in ga menda tudi za Vami ne bo. Vi ste previdni od nog do glave, dobro veste, da je za večino varno se potezati, kajti če bi Vas kdo v zadrego spravil, bi Vas večina potegnila za sabo.

Prav imate! Mi smo popolnoma Vaše vere ali, kar je isto, vere tistih, kateri nam zapovedujejo, kajti nam ni treba nobene vere, saj jo imajo drugi za nas.

Kar ste o kranjski deželi in Slovincih govorili, je gola resnica. Nam, ki smo tudi Kranjci ko Vi, se ne godi slabo in se ne bo godilo, dokler ima sedanja vlada krmilo v rokah. Kedar pa odvlada, bomo potegnili pa za drugo sistemo, vsaj smo navajeni vsakega vetra, tedaj se nam zopet ne bo slabo godilo. Mi se ne bomo nikdar pritoževali. Vi imate 4000 gold. na leto, tedaj ste preskrbljeni, za nas pa skrbi že ministerstvo.

Le nekaj je sitnega pri tej stvari. Svet namreč misli, da Vi ne zastopate ali marveč zasedate Kranjcev in Slovencev v državnem zboru, in da, kar ste govorili, je le Vaša privatna misel, tedaj brez posebne veljave, ker ste dobili lansko leto nezaupnico. Sicer Vam je bila ta nezaupnica v velik prid, jel je svet o Vas govoriti in to je nekaj za moža, kateri svojega imena ne more spraviti med ljudi; vendar je to, kakor smo v šoli skusili spričalo slabega vedenja (Zeugniss dritter Klasse), s katerim se človek ne more prav bahati.

Med nami to nič ne izdá, še ne zmenimo sé ne za taka spričala. Da pa vendar ne bote čisto brez pooblastjenja, Vas pooblastimo mi; kar boste govorili, je naš glas, kateri naj bobní iz Vaših ust in naj se odmeva po krajinah, kjer se masti naš rod.

To Vam naznamimo s pristavkom, da se trdno držite krila mamke Nemškutarije, da ne padete.

Pošljemo Vam v prilogi Dežmanov blagoslov in red „prokletih grabelj“.

Ubi bene, ibi patria!

Renegati po slovenskih deželah.

Pri volitvi v Idriji.

Volilke. Prosimo, gospod komisar!

Komisar. Proč! Ženske nimajo pravice vdeležiti se volitve.

Volilka. Pač, gospod! Postava nam daje pravico, voliti. Tu so tudi naši volilni listi, ktere smo vsled postave prejeli.

Komisar. Tega nisem jaz kriv; jaz nisem naredil postave.

Izrazi slavnih oseb.

Miseris solamen est, socios habuisse malorum.

Pajk, Derbič, Triller, Suppan.

In magnis et voluisse sat est.

Ljublj. konšt. zbor.

Kljunu.

Ti se bahaš, junak, da za tabo slovensko je ljudstvo;

Jaz pa nektere poznam, kteri tožili so to.

Vendar če stopiš med ljudstvo, ne staviš bi počen'ga groša,

Da bi ne hitro pred njim, ono za Tabo ne blo.

Telegrami,

kakoršne dobiva „Laibacherica“.

„Iz Dunaja.“

Danes govoril (imè ni jasno) — — — *Toman* (črke se ne dajo brati) — za ustavo — (nejasne besede) — *renegat*. *Kljun odgovoril* — — — *proti ustavi, očital* — — — *pritožbe iz Slovenskega*, — *noče ne eden Slovenije*. *Ljudstvo* — — *ustavo*, — *ni zadovoljno* — — *mara* — *voditelje*. *Kljun* — *največi klerikalec* — *sovražnik ustave*“.

Če to kak hudokrvnen Slovenec bere, bo brž poslal dr. Tomanu nezaupnico, češ, da je renegat, a dr. Cenetu Kljunu zaupnico in zahvalnico in ga bo prosil odpuščenja, da ga je z mislijo in dejanjem dostikrat tako hudo žalil.

„Brencelj“ pa ni tako nagle krvi, on gré v telegrafično sobo in bere ta-le telegram:

„Iz Dunaja.“

Danes je govoril Tirolec Greuter prav možko. *Toman se oglasi zoper adreso za ustavo, rekoč, da ne more biti renegat*. *Kljun odgovoril, da nikdar ne proti ustavi, očital Tomanu, da ni zavoljo nemščine nikdar nobene pritožbe iz Slovenskega, nemcev noče ne eden Slovenije*. *Ljudstvo je skozi za ustavo, ni zadovoljno s slovenskimi sleparijami, nihče ne mara slovenskih voditeljev*. *Kljun konča: Največi klerikalec je Toman, sovražnik ustave*“.

Naznanilo.

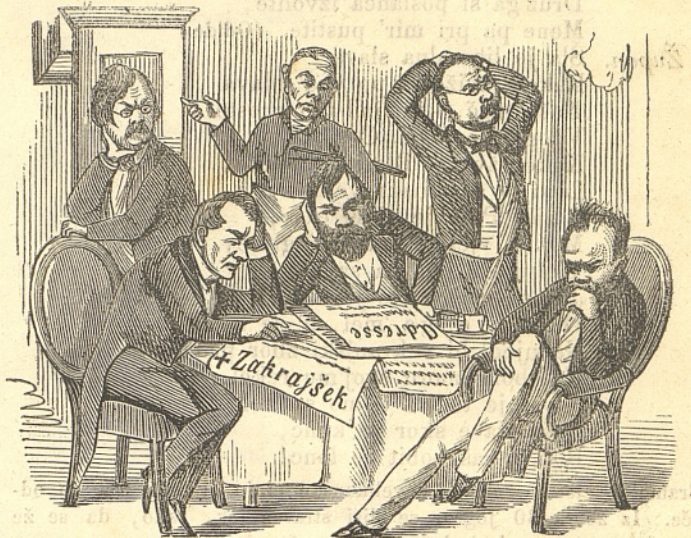
„Brencelj“ še ni dobil koledarjeve obleke, tedaj si zavoljo hudega mraza ta mesec še ne upa izfrčati, ker bi utegnil zmrzniti. Vendar mu je krojač obljubil, da mu bo naredil obleko brž ko brž in „Brencelj“ bo v stanu, ponosno izfrčati v koledarjevi obleki v prvi polovici februarja meseca, čeravno so mu rekli nemčurski sovražniki, da ne bodo še kmalu vstavili hudega mraza in iztopili snega.

„Brencelj“,
zmrznjena muha.

To menda vsak razume in bo hitro tekel po pismo, kterelega je v naglosti morda že oddal.

Tedaj prosimo bolj jasne telegrame v listih, kteri se plačujejo iz naših davkov.

V ministerski sobi.

Giskra. Povejte, prijatelji, kaj bomo počeli s tem kupom spomenic in adres, kteri nam utegne nevaren biti, če se veter obrne?

Brestel in drugi (tužno): Da, kaj bomo počeli!

Kurjač (v peč kazaje): Jaz, gospodje, vem primeren kraj za zavrženo robo! Spomenice, ktere ste mi dali po letu, so že pošlé, in zdaj nimam ničesar, s čim bi podkuril. Le sem ž njimi!

Zahvala in naznanilo.

Gospod dr. Suppan, župan glavnega mesta dežele Kranjske, je daroval v Idriji prejete glasove društvu „Slovenija“, ktero mu za ta milodar zasluženno hvalo očitno izrekuje.

Da se pa ta milodar obrne v korist omenjenega društva, se bo po javnem sklepu napravila

očitna dražba

teh glasov s pristavkom, da se bodo oddali le na „puč“ in sicer tistemu, kteri najmanj obljubi, in bo znesek najdalje dolžan ostal.

Pogoji dražbe, cena in veljavnost glasov, kteri se konšt. kandidatom tudi „a conto“ dajo itd., se izvedó pri

odboru,

kteri se bo nalašč za to volil.